

Audiitortevgevuse seaduse ja Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu

§ 1. Audiitortevgevuse seaduse muutmine

Audiitortevgevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „ja avaliku huvi“;
- 2) paragrahvi 5 tekstist jäetakse välja tekstiosa „kes on sooritanud kutseeksami siseaudiitori eriosa siseaudiitori atesteerimise alamosa ning“;
- 3) paragrahvi 6 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Avaliku sektori siseaudiitor on isik, kellele valdkonna eest vastutava ministri otsusega on antud avaliku sektori siseaudiitori kutse.“;
- 4) paragrahvi 6 lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahvi 12 pealkirjast jäetakse välja tekstiosa „ja ühing“;
- 6) paragrahvi 12 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 7) paragrahvi 16 lõike 2 punktid 5–7 tunnistatakse kehtetuks;
- 8) paragrahvi 19 lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 9) paragrahvi 19 lõikest 3 jäetakse läbivalt välja tekstiosa „või siseaudiitori“;
- 10) paragrahvi 20 lõike 2 punkt 2 ning lõiked 5, 5¹ ja 8 tunnistatakse kehtetuks;
- 11) paragrahvi 21 lõiked 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks;
- 12) paragrahvi 22 lõike 1 sissejuhatavast lauseosast jäetakse välja tekstiosa „ja siseaudiitori“;
- 13) paragrahvi 22 lõike 2 punktis 5 asendatakse tekstiosa „vande- ja siseaudiitori ning“ tekstiosaga „vandeaudiitori ja“;
- 14) paragrahvi 22 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„7) riskijuhtimine ja sisekontroll;“;
- 15) seaduse 2. peatüki 3. jao pealkirjast jäetakse välja tekstiosa „ja kutsetaseme“;
- 16) paragrahvid 33–35 tunnistatakse kehtetuks;
- 17) paragrahv 36 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 36. Siseaudiitori kutse andmine ja tunnustamine
(1) Atesteeritud siseaudiitori kutset saab taotleda isik:

1) kellel on Siseaudiitorite Instituudi (edaspidi *IIA*) väljastatud kehtiv siseaudiitori sertifikaat (edaspidi *CIA*) või
2) kes omab käesoleva lõike punktis 1 nimetatud sertifikaadiga samaväärset siseaudiitori kutsetegevuse kvalifikatsiooni ning on praktiseerinud tunnustatud siseaudiitori juhendamisel vähemalt kaks aastat.

(2) Avaliku sektori siseaudiitori kutset saab taotleda isik, kes viimase kolme aasta jooksul on:
1) CIA sertifikaadi saamiseks edukalt sooritanud eksami I osa ning riigi- ja haldusõiguse alamosa eksami või
2) omandanud muu käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kvalifikatsiooniga samaväärse siseaudiitori kutsetegevuse kvalifikatsiooni ja sooritanud riigi- ja haldusõiguse alamosa eksami ning praktiseerinud tunnustatud siseaudiitori juhendamisel vähemalt kaks aastat.

(3) Välisriigis omandatud siseaudiitori kvalifikatsiooni hindamise kriteeriumid kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Välisriigis omandatud siseaudiitori kutsetegevuse kvalifikatsiooni tunnustamisele kohaldatakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadust. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Rahandusministeerium.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud praktiseerimise nõue loetakse täidetuks isiku puhul, kes taotleb atesteeritud siseaudiitori või avaliku sektori siseaudiitori kutset ja tõendab käesoleva seaduse § 20 lõike 7 alusel kehtestatud korras, et ta on vähemalt viis aastat tegutsenud kutsealal, mis on võimaldanud tal omandada küllaldased teadmised rahanduse, õiguse ja sisekontrolli valdkonnas.

(6) Siseaudiitori kutse taotlejale antakse kutse valdkonna eest vastutava ministri või tema volitatud isiku otsusega. Kutset kinnitav märke kantakse registrisse valdkonna eest vastutava ministri või tema volitatud isiku otsuse alusel.

(7) Rahandusministeerium teatab siseaudiitori kutse andmisest, tunnustamisest või sellest keeldumisest siseaudiitori kutse või selle tunnustamise taotlejale viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.“;

**18) paragrahvi 37 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Siseaudiitori kutse äravõtmine ja kutse kehtivuse lõppemine“;**

19) paragrahvi 37 lõikest 1, lõike 2 sissejuhatavast lauseosast, lõike 2 punktist 2, lõike 3 sissejuhatavast lauseosast, lõike 3 punktidest 2 ja 4 ning lõikest 5 jäetakse välja tekstiosa „või kutsetaseme“ vastavas käändes;

**20) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Siseaudiitori kutse kehtivus lõpeb tema surma korral.“;**

21) paragrahvi 37 lõike 2 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 37 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „avaliku sektori üksuse või ühingu siseaudiitori kutsetase“ tekstiosaga „avaliku sektori siseaudiitori kutse“;

23) paragrahvi 38 pealkirjast jäetakse välja tekstiosa „ja kutsetaseme“;

- 24) paragrahvi 38 tekstist jäetakse välja tekstiosa „või kutsetaseme“ vastavas käändes;
- 25) paragrahvi 38 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „siseaudiitori kutset või avaliku sektori üksuse või ühingu siseaudiitori kutsetaset“ tekstiosaga „siseaudiitori või avaliku sektori siseaudiitori kutset“;
- 26) paragrahvi 66 tekstist jäetakse välja tekstiosa „ja avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme“;
- 27) paragrahvi 67 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 28) paragrahvi 67 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Avaliku sektori siseaudiitor on kohustatud osalema Eesti siseaudiitoreid ühendava organisatsiooni või Audiitorkogu korraldatavas täiendusõppes või muus asjakohases koolituses vähemalt 20 akadeemilise tunni ulatuses aastas.
- (4) Atesteeritud siseaudiitor on kohustatud osalema Eesti siseaudiitoreid ühendava organisatsiooni või Audiitorkogu korraldatavas täiendusõppes või muus asjakohases koolituses vähemal 40 akadeemilise tunni ulatuses aastas.“;
- 29) paragrahvi 67 lõikest 5 jäetakse välja sõna „juhendatud“;
- 30) paragrahvi 67 lõikest 8 jäetakse välja tekstiosa „või kutsetaseme“;
- 31) paragrahvi 68 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Siseaudiitor peab oma kutsetegevuses järgima siseauditi kutsetegevust reguleerivaid õigusakte ja IIA kutsestandardeid.“;
- 32) paragrahv 70 tunnistatakse kehtetuks;
- 33) paragrahvi 74 lõikest 2 jäetakse välja sõna „üksuse“;
- 34) paragrahvi 74 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 35) paragrahvi 75 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Vähemalt ühel avaliku sektori üksuses töötaval siseaudiitoril peab olema avaliku sektori siseaudiitori või atesteeritud siseaudiitori kutse.“;
- 36) paragrahvi 75 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 37) paragrahvi 121 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „moodustab“ tekstiosaga „võib moodustada“;
- 38) paragrahvi 123 lõike 1 punktis 7 asendatakse tekstiosa „siseaudiitori kutse või avaliku sektori siseaudiitori kutsetaseme“ tekstiosaga „siseaudiitori või avaliku sektori siseaudiitori kutse“;
- 39) paragrahvi 123 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„8) siseaudiitori kutse andmise ja välisriigis omandatud siseaudiitori kutsetegevuse kvalifikatsiooni tunnustamise ja tunnustamisest keeldumise otsustamine“;
- 40) paragrahvi 123 lõike 2 punktid 1 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 41) paragrahvi 123 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

42) paragrahvi 130 lõike 1 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

43) seadust täiendatakse §-ga 185⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 185⁴. Avaliku sektori üksuse ja avaliku sektori ühingu siseaudiitori kutsetaseme kehtivus ja nende pädevus

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud avaliku sektori üksuse ja avaliku sektori ühingu siseaudiitori kutsetase kehtib seni, kuni nimetatud kutsetaseme saanud siseaudiitorid täidavad nõuetekohaselt käesoleva seaduse § 67 lõikes 3 ja § 159 lõikes 1 sätestatud kohustusi.

(2) Kuni kutsetaseme kehtivuse lõppemiseni võib avaliku sektori üksuse siseaudiitor kutsetegevusega iseseisvalt tegeleda käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud avaliku sektori üksuses.

(3) Kuni kutsetaseme kehtivuse lõppemiseni on avaliku sektori ühingu siseaudiitoril õigus kutsetegevusega iseseisvalt tegeleda avaliku sektori üksuse enamusosalusega või valitseva mõju all olevas äriühingus, sihtasutuses, mittetulundusühingus või konsolideerimisgrupis.“.

§ 2. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmine

Vabariigi Valitsuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 92¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) asutuse tegevust ja sisekontrollisüsteemi tõhusust mõjutada võivate riskide tuvastamise, hindamise ja haldamise.“;

2) paragrahvi 92¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Asjakohase ja usaldusväärse juhtimise tagamiseks peab valitsusasutuses ja valitsusasutuse hallatavas riigiasutuses toimima tõhus juhtimissüsteem, mis on proportsionaalne asutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega ning mis tagab:

- 1) organisatsioonistruktuuri läbipaistvuse;
- 2) heade juhtimistavade järgimise;
- 3) ülesannete asjakohase lahususe ja vastutusalade selge jaotuse;
- 4) usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni alusel otsuste vastuvõtmise;
- 5) tõhusa sisekontrollisüsteemi toimimise.“;

3) paragrahvi 92² lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Siseaudiitori või siseauditi üksuse puudumise korral peab asutuse juht tõendama, et sisekontrollisüsteem hõlmab asutuse kõiki juhtimis- ja tegevustasandeid, juhtkonna kehtestatud eeskirjad, protseduurireeglid, limiidid ja muud normid vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele ning asutuse tegevuse eesmärgipärasuse ja otstarbekuse tagamiseks rakendatakse neid pidevalt ja tulemuslikult.“;

4) paragrahvi 92² lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 92³ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahandusministeerium:

- 1) annab meetoodilisi juhendeid täidesaatva riigivõimu asutuste sisekontrollisüsteemi rakendamiseks ja hindamiseks ning teeb ettepanekuid sisekontrolli tõhustamiseks;
- 2) nõustab täidesaatva riigivõimu asutusi siseaudiitori kutsetegevuse korraldamisel ja selle kvaliteedi hindamisel ning teeb ettepanekuid siseauditi paremaks korraldamiseks.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees
Tallinn

2024

Algatab Vabariigi Valitsus

2024

(allkirjastatud digitaalselt)